

Marian Rawiński

"Wobec mitu zagrożenia Zachodu. O
"Palę Paryż" B. Jasińskiego", Marian
Rawiński,
Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk
1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/41, 130

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ RAWIŃSKI Marian: Wobec mitu zagrożenia Zachodu. O "Pałę Paryż" B. Jasieńskiego. W: O prozie polskiej XX wieku. Materiały Konferencji Ogólnopolskiej w Toruniu. Listopad 1968. Pod redakcją A. Hutnikiewicza i H. Zaworskiej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXIV, s. 95-122.

Artykuł jest próbą osadzenia powieści Jasieńskiego "Pałę Paryż" w literackim kontekście katastrofizującego nurtu lat dwudziestych /Erenburg, Witkacy, Wat, Jaworski, Gałczyński/. Wizja Paryża rozdzieranego przez konflikty społeczne, narodowościowe i rasowe, które wydoobyła z utajenia epidemia dżumy, interpretowana jest jako polemiczna replika powieściopisarza-komunisty na obiegowe wersje katastroficznego mitu mieszczańskiego o zagrożeniu cywilizacji Zachodu: "czerwone" i "żółte" niebezpieczeństwo, "upiór bolszewizmu", sprzysiężenie Żydów przeciw chrześcijaństwu.

BP/41

M.R.

/I/ ROZENTAL Jerzy: Elementy poetyki Młodej Polski w powieściach lat 1918-1928. /Na wybranych przykładach/. W: O prozie polskiej XX wieku. Materiały Konferencji Ogólnopolskiej w Toruniu. Listopad 1968. Pod redakcją A. Hutnikiewicza i H. Zaworskiej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971, IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXIV, s. 57-70.

Na przykładzie powieści G. Daniłowskiego, J. Hulewicza, J. Kurka i J. Żyznowskiego autor udowadnia, iż pierwsze dziesięciolecie rozwoju międzywojennej powieści nawiązywało do poetyki okresu Młodej Polski - bądź to poprzez wyciągnięcie konsekwencji z wewnętrznej logiki rozwoju młodopolskiej prozy /u pisarzy o wyższych ambicjach artystycznych/, bądź przez odwołanie się do upowszechnionych już w świadomości czytelniczej zasad kompozycji i stylu. Z Młodej Polski wywodzi również autor zaznaczające się dążenie do nasycenia powieści liryką.

BP/41

H.F.